

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับ
การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์
กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8
The Relationship Between Transformational Leadership of School
Administrators and the Implementation of the Student Support
System in the Rajaprajanugroh Schools Under the Office of
Special Education Administration Group 8

^{1*}กมลวรรณ บุญมาก Kamonwan Boonmak

^{2**}มณฑา จำปาเหลือง Monta Jumpaluang

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

^{1,2}Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University

*First author, e-mail: kamonwan.boo162@hu.ac.th

**Corresponding author, e-mail: Monta.Jumpaluang@gmail.com

Received May 1, 2025; Revised May 13, 2025; Accepted: August 15, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รูปแบบที่ใช้ในการวิจัย คือ การวิจัยเชิงพรรณนา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูผู้สอนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 ปีการศึกษา 2567 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้โปรแกรม G*Power Analysis ได้จำนวน 115 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่น 0.804 และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าความเชื่อมั่น 0.821 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 ภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) 2) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 ภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางบวก ระดับสูง ($r = .879$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ผู้บริหารสถานศึกษา; ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง; ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Abstract

This research article aimed to: 1) study the level of transformational leadership; 2) study the level of implementation; and 3) study the relationship between transformational leadership of school administrators and the implementation of the student care and support system. The research employed a descriptive research design. The research sample group consisted of teachers at Rajaprajanugroh Schools under the office of special education administration Group 8, academic year 2024. The sample size was determined using the G*Power Analysis program to be 115 people. The research instruments used in this study were a questionnaire with a 5-point rating scale for the level of transformational leadership of school administrators, with a reliability value of 0.804, and the level of student support system operation, with a reliability value of 0.821. The statistics used for analysis were mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient. The research findings were as follows: 1) the leadership of the school administrators of Rajaprachanukroh School, a group of schools under the office of special education administration, group 8, overall and in each aspect, was at a high level ($\bar{X} = 4.30$). 2) The operation of the student care system at Rajaprachanukroh School, a group of educational institutions under the office of special education administration, group 8, overall and in each aspect, is at a high level ($\bar{X} = 4.33$) and, 3) the relationship between the transformational leadership of school administrators

and the operation of the student care system at Rajapachanukroh School, a group of schools under the office of special education administration, group 8. Overall, there was a high positive relationship ($r = .879$) with statistical significance at the .01 level.

Keywords: School Administrators; Transformational Leadership; The Student Support System

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สร้างสังคม และสร้างชาติ ถือเป็นกลไกหลักในการยกระดับศักยภาพของกำลังคนและสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข เนื่องมาจากการศึกษายังมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระบบเศรษฐกิจ และสังคมที่เป็นพลวัต ซึ่งประเทศไทยได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 โดยมีเป้าหมายในการจัดการศึกษาให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม มีคุณภาพ และพัฒนาสมรรถนะของกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและทิศทางการพัฒนาประเทศในอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ในปัจจุบันสถานศึกษาทุกแห่งต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในหลากหลายมิติ ทั้งด้านเทคโนโลยี สังคม เศรษฐกิจ หรือการเมือง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ล้วนส่งผลโดยตรงต่อระบบการศึกษาและการพัฒนาผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้างความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ สามารถสร้างแรงจูงใจ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และสนับสนุนบุคลากรภายในองค์กรให้ปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะช่วยลดความขัดแย้งภายในองค์กรและส่งเสริมการพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน เพราะระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนถือเป็นภารกิจสำคัญที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายในการส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ลดปัญหาการออกกลางคัน และยกระดับคุณภาพชีวิตของนักเรียนในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และคุณธรรม เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและพร้อมเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Stogdill, 1974)

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง มีบทบาทสำคัญในการแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ เวลา สถานที่ บุคคล ตลอดจนสภาพแวดล้อมในบริบทของสถานศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาและการบริหารงานภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน ทั้งนี้ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านปัจจัยมาตรฐานที่ 20 ได้กำหนดว่าผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการ โดยมีตัว

บ่งชี้สำคัญ ได้แก่ การเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และการดำรงตนภายใต้หลักการของความเป็นประชาธิปไตย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) ซึ่ง Bass และ Avolio (Bass & Avolio) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่เป็นกระบวนการในการทำงาน และมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน ผู้นำจะมีองค์ประกอบของพฤติกรรมที่มีบาร์มี น่าเชื่อถือ มีการสร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้พุดตามใช้ปัญญา การให้ความสำคัญเป็นรายบุคคลอย่างทั่วถึง ซึ่งเรียกว่าพฤติกรรมเฉพาะ 4 ประการ หรือ “4I's” ประกอบด้วย 1) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ 3) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา 4) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Bass & Avolio, 1994) ซึ่งการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ถือเป็นภารกิจที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา เนื่องจากเป็นงานที่มีลักษณะซับซ้อน และต้องอาศัยความรอบคอบในการดำเนินการ เนื่องจากส่งผลกระทบต่อผู้เรียน หากระบบการดำเนินงานมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนจบหลักสูตรได้ตามเป้าหมาย ลดปัญหาการออกกลางคัน และสามารถใช้เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม ด้วยเหตุนี้ สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจนและเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน ทั้งด้านสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย ความสามารถ ตลอดจนการมีคุณธรรมและจริยธรรม โดยการดำเนินงานต้องครอบคลุมทั้งในมิติของการส่งเสริม ป้องกัน ช่วยเหลือ และการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาครอบครัว การระบาดของสารเสพติด หรือปัญหาอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมและการเรียนรู้ของนักเรียน แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกำหนดให้ทุกสถานศึกษาดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีรูปธรรมที่ชัดเจน และสามารถตรวจสอบได้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นกลไกในการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2559)

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ จึงเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งในการที่จะช่วยเหลือดูแลนักเรียนให้ประสบความสำเร็จ แต่จากสภาพปัญหาของนักเรียนที่ยังพบปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ปัญหาพฤติกรรมทางเพศ รวมทั้งปัญหาเสพติดในนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยง ปัญหาทางด้านการเรียนที่นักเรียนต้องออกกลางคัน และปัญหาอื่นๆ โดยสาเหตุหลักมาจากปัญหาครอบครัว การสมรส การย้ายถิ่นฐาน และปัญหาการปรับตัว ซึ่งล้วนแล้วแต่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของนักเรียนอย่างมาก ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาวะผู้นำและการบริหารงานเชิงกลยุทธ์ โดยมุ่งเน้นไปที่การพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนได้อย่างแท้จริง

ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 ซึ่งเป็นระบบที่สถานศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนและผลักดันให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการเสริมสร้างทักษะในการดำเนินงาน ทั้งของตนเองและของครู ผู้รับผิดชอบงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันเนื่องมาจากความสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 ซึ่งผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา และวางแผนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 โดยเนื้อหาที่กำหนดไว้ ดังนี้

1.1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์, การสร้างแรงบันดาลใจ, การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Bass & Avolio, 1994)

1.2 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล, การคัดกรองนักเรียน, การส่งเสริมและพัฒนาการเรียน, การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข้ปัญหา และการส่งต่อนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559)

2. **ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง** ได้แก่ 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 จำนวน 6 แห่ง ประชากรทั้งสิ้น 458 คน 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ครูผู้สอนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 ปีการศึกษา 2567 ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G*Power Analysis ได้กลุ่มตัวอย่าง 115 คน

3. **เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้** คือ แบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ของระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 55 ข้อ

4. **การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ** โดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (IOC) โดยแต่ละข้ออยู่ที่ 1.00 และความเชื่อมั่นแบบสอบถามโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม เท่ากับ 0.804 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เท่ากับ 0.821

5. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) นำหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาดไทย เพื่อขอความร่วมมือไปยัง โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 ในการขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2) ดำเนินการเก็บข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ผ่าน Google Form ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยอาศัยระบบการสื่อสารข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 ทั้งนี้ได้กำหนดระยะเวลาในการส่งคืนแบบสอบถามภายใน 30 วันนับจากวันที่ได้รับแบบสอบถาม

3) เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม เพื่อนำไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติและสรุปผลตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบในแบบสอบถามในแต่ละชุด ได้จำนวน 115 ฉบับ จากนั้นนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ SPSS โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 โดยภาพรวม รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม

(n=115)

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น			อันดับ
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	
1. ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.18	0.62	มาก	4
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.30	0.63	มาก	3
3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	4.33	0.67	มาก	2
4. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.42	0.69	มาก	1
รวม	4.30	0.58	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวม พบว่า ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, $SD = 0.58$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{X} = 4.42$, $SD = 0.69$) รองลงมาเป็น ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.67$) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X} = 4.30$, $S.D. = 0.63$) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($\bar{X} = 4.18$, $S.D. = 0.62$) ตามลำดับ

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 โดยภาพรวม รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน โดยภาพรวม

(n=115)

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น			อันดับ
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.38	0.65	มาก	1
2. การคัดกรองนักเรียน	4.37	0.61	มาก	2
3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.33	0.59	มาก	3
4. การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน	4.25	0.68	มาก	5
5. การส่งต่อนักเรียน	4.32	0.66	มาก	4
รวม	4.33	0.55	มาก	

จากตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวม พบว่า ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.65) รองลงมา ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.61) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.59) ด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.66) ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ

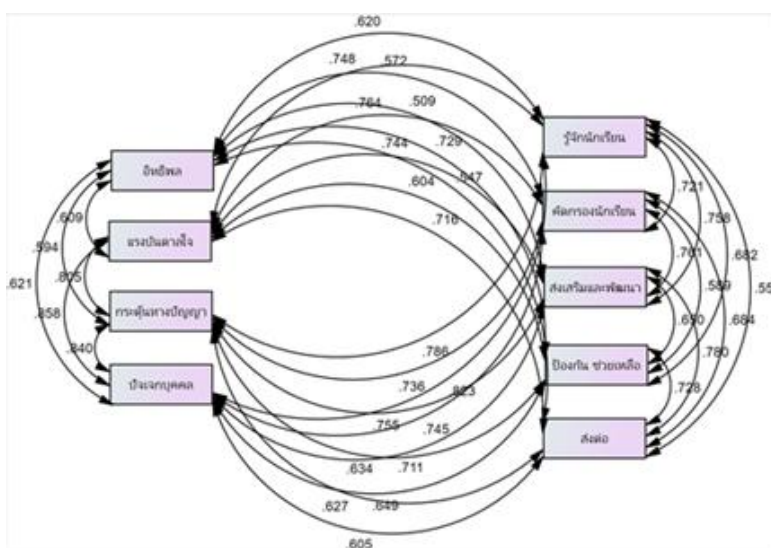
3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 รายละเอียดดังตารางที่ 3 และภาพที่ 1

ตารางที่ 3 แสดงผลภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารสถานศึกษา (X)	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Y)					
	ด้านการ รู้จัก นักเรียน เป็น รายบุคคล (Y ₁)	ด้านการ คัดกรอง นักเรียน (Y ₂)	ด้านการ ส่งเสริม และ พัฒนา นักเรียน (Y ₃)	ด้านการ ป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข ปัญหา (Y ₄)	ด้านการ ส่งต่อ นักเรียน (Y ₅)	รวม (Y _T)

1. ด้านการมีอิทธิพล อย่างมีอุดมการณ์ (X_1)	.620**	.572**	.509**	.729**	.547**	.689**
2. ด้านการสร้างแรง บันดาลใจ (X_2)	.748**	.764**	.744**	.604**	.716**	.821**
3. ด้านการกระตุ้นทาง ปัญญา (X_3)	.786**	.736**	.755**	.634**	.627**	.810**
4. ด้านการคำนึงถึง ความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4)	.823**	.745**	.711**	.649**	.605**	.808**
รวม X_T	.836**	.792**	.763**	.736**	.702**	.879**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาพที่ 1 แสดงผลภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการ
ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

จากตารางที่ 3 ประกอบด้วยภาพที่ 1 แสดงผลภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร
สถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ภาวะผู้นำการ
เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Y) มี
ความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย
โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อยู่ในระดับ .879**

เมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจก

บุคคล (X_4) มีความสัมพันธ์กับด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (Y_1) มากที่สุด มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูง ($r_{x_4y_1}=0.823^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รองลงมาลำดับแรก คือ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา (X_3) มีความสัมพันธ์กับด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (Y_1) มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูง ($r_{x_3y_1}=0.786^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รองลงมาลำดับที่ 2 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) มีความสัมพันธ์กับด้านการคัดกรองนักเรียน (Y_2) มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูง ($r_{x_2y_2}=0.764^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงนับว่าเป็นบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และยกระดับคุณภาพของการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทและหน้าที่ของตนให้สอดคล้องกับรูปแบบการจัดการศึกษาที่ทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในยุคใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมถึงมิติที่สำคัญ ได้แก่ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การกระตุ้นทางปัญญา การสร้างแรงบันดาลใจ และการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้การบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพไปสู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของนัยนชนก อารุททอง และนิตดา เปี่ยมพิช ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีพฤติกรรมที่สะท้อนให้เห็นว่ามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน ซึ่งแสดงออกผ่านการสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ มีวิสัยทัศน์ และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลอย่างชัดเจน อีกทั้งมีความแน่วแน่ในอุดมการณ์เพื่อสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานโดยการกระตุ้นให้ครูเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพที่ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ (นัยนชนก อารุททอง และนิตดา เปี่ยมพิชณะ, 2566) สอดคล้องกับผลการวิจัยของจงรักษ์ เงินพุ่ม ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานระบบดูแล

ช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมและจำแนกรายด้าน มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมาก เช่นกัน (จงรักษ์ เงินพุ่ม, 2561) จากงานวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและในรายด้าน โดยเฉพาะด้านการกระตุ้นทางปัญญา การสร้างแรงบันดาลใจ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ต่างสะท้อนให้เห็นถึงคุณลักษณะสำคัญของผู้นำที่สามารถขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ปัจจัยที่ส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพในระดับดังกล่าว เป็นผลมาจากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษเป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุน ส่งเสริม และผลักดันให้สถานศึกษาในสังกัดดำเนินการตามระบบดังกล่าวอย่างต่อเนื่องและจริงจัง พร้อมทั้งกำหนดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องด้วยเหตุนี้ สถานศึกษาทุกแห่งจึงต้องตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในฐานะภารกิจหลักที่จำเป็นต้องดำเนินการอย่างมีรูปธรรม ภายใต้แนวทางที่ชัดเจน ตรวจสอบได้ และยึดหลักการมีประสิทธิภาพในการส่งเสริม สนับสนุน และดูแลนักเรียนอย่างรอบด้าน ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของผู้เรียนอย่างยั่งยืนในระยะยาว สอดคล้องกับผลการวิจัยของเยาวลักษณ์ เกิดซ้ำ และณิรดา เวชญาลักษณ์ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะบทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างความตระหนักรู้แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้เล็งเห็นถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อีกทั้งยังส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนที่ชัดเจน โดยมีครูเป็นบุคลากรหลักในการขับเคลื่อนกระบวนการดังกล่าว การดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้การช่วยเหลือสามารถครอบคลุมในทุกมิติและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยต้องมีวิธีการดำเนินงาน เครื่องมือ และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน รวมถึงมีมาตรฐานคุณภาพที่สามารถตรวจสอบได้ และมีหลักฐานประกอบการดำเนินงานที่สอดคล้องกับขั้นตอนตามกระบวนการที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ ซึ่งจะส่งผลให้การช่วยเหลือนักเรียนเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถตอบสนองต่อความต้องการ

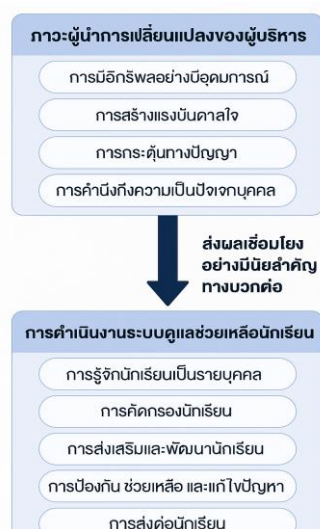
ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง (เยาวลักษณ์ เกิดซ้ำ และณิรดา เวชญาลักษณ์, 2567) สอดคล้องกับผลการวิจัยของนัยนชนก อารุทอง และนิยดา เปี่ยมพิชนะ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นกัน (นัยนชนก อารุทอง และนิยดา เปี่ยมพิชนะ, 2566) จากงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและในรายด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) ด้านการป้องกันช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา และ 5) ด้านการส่งต่อนักเรียนซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าระบบดังกล่าวได้รับการดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่องตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูง จึงอธิบายได้ว่าเป็นตามสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในระดับสูง มีแนวโน้มที่จะบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแนวทางที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอน ส่งผลให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิผลทั้งในด้านการส่งเสริมสนับสนุน และช่วยเหลือนักเรียนในมิติต่าง ๆ อย่างครอบคลุม ทั้งนี้สะท้อนถึงบทบาทสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของเยาวลักษณ์ เกิดซ้ำ และณิรดา เวชญาลักษณ์ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า เนื่องจากผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมักเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสามารถส่งเสริมและสนับสนุนให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินไปอย่างมีแบบแผน ชัดเจน และเป็นระบบ ซึ่งส่งผลให้การบริหารจัดการงานด้านนี้มีคุณภาพ และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง (เยาวลักษณ์ เกิดซ้ำ และณิรดา เวชญาลักษณ์, 2567) สอดคล้องกับผลการวิจัยของนัยนชนก อารุทอง และนิยดา เปี่ยมพิชนะ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการ

ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (นัยนชนก อาวุธทอง และนิดา เปี่ยมพีชนะ, 2566) จากงานวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับสูง สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดผลสำเร็จ แม้ในบริบทที่แตกต่างกัน ก็ยังพบความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและเสริมสร้างภาวะผู้นำของผู้บริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8 ได้เสนอรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

จากภาพอธิบายได้ว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีสัมพันธ์กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ส่งผลในเชิงบวกโดยตรง และการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญา 5) การส่งต่อนักเรียน เมื่อผู้บริหารแสดงออกถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงใน 4 ด้านหลัก จะส่งผลโดยตรงต่อความมีประสิทธิภาพของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน 5 ด้านสำคัญ

บทสรุป

ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่น การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ส่วนระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญา ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน ผลวิเคราะห์พบว่าทั้งสองปัจจัยมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สะท้อนว่าผู้นำที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสูงสามารถส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรเน้นไปที่การเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงอุดมการณ์ การพัฒนาและปรับปรุงคุณลักษณะของตนเองเพื่อสร้างแรงบันดาลใจและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุคลากรในโรงเรียน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญและส่งเสริมให้ครูดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมในทุกมิติ โดยเฉพาะด้านการป้องกัน การให้ความช่วยเหลือ และการแก้ไขปัญาที่อาจเกิดขึ้น เพื่อให้สามารถรองรับและตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนได้อย่างครอบคลุมและทันท่วงที นอกจากนี้ ควรสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดูแลและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูง กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงบทบาทของตนในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผล

โดยตรงต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และควรส่งเสริมให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนมีความต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และสามารถช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างครอบคลุม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพของนักเรียนหลังจากดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อนำผลการศึกษามาเป็นข้อมูลในการบริหารการศึกษาต่อไป
2. ควรศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในรูปแบบเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก และมีความครอบคลุมของเนื้อหามากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษากการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 8

เอกสารอ้างอิง

- จงรักษ์ เงินพุ่ม. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 3(2): 251-266.
- นัยนชนก อารุทธทอง และนิยดา เปี่ยมพิชนะ. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. *วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์*. 7(1): 522-533.
- เยาวลักษณ์ เกิดซ้ำ และณิรดา เวชญาลักษณ์. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 18(2): 105-117.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก*. กรุงเทพฯ ฯ: พิมพ์ดี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพฯ ฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ ฯ: พรักหวานกราฟิก.

Bass, B. M., & Avolio, B. J. (1994). *Transformational Leadership Development*. Palo Alto, California: Consulting Psychologists.

Stogdill, R. M. (1974). *Handbook of Leadership: a Survey of Theory and Research*. New York: Free Press.

